Didache

Cartea „Didache” este unul dintre cele mai vechi monumente ale literaturii creștine. Probabil scrisă în Siria în anii 60-80 ai nașterii lui Hristos, pornind de la cuvintele martorilor lui Isus - sfinții apostoli - s-a pierdut ulterior și a fost redescoperită abia în 1873 într-una dintre bibliotecile din Constantinopol. Cartea „Didache” este o scurtă instrucțiune a apostolilor și a succesorilor lor imediați, care a fost păstrată oral în diverse comunități creștine, culesă cu grijă, sistematizată și scrisă cu scopul de a fi păstrată pentru generațiile viitoare.

- Didache, sau Învățătura Domnului transmisă prin Apostoli

Didache, sau Învățătura Domnului transmisă prin Apostoli

Introducere

Cartea „Didahi” este unul dintre cele mai vechi monumente ale literaturii creștine. Probabil scrisă în Siria în prima jumătate a secolului al II-lea după Hristos, s-a bucurat întotdeauna de un mare respect în rândul creștinilor. Conține scurte instrucțiuni ale apostolilor și ale succesorilor lor imediați, care au fost păstrate oral în diverse comunități creștine. Cineva a adunat cu grijă, a sistematizat și a notat aceste instrucțiuni pentru a le păstra pentru generațiile viitoare. Deși nu a fost inclusă în canonul oficial al cărților Sfinte, unii părinți ai Bisericii antice au echivalat-o cu Sfânta Scriptură. În Biserica antică, cartea Didahi era adesea folosită în pregătirea catehumenilor pentru sacramentul botezului.

Două moduri

Există **două căi** , una a vieții și una a morții, dar există o mare diferență între cele două căi. Calea vieții este aceasta: în primul rând, trebuie să-L iubești pe Dumnezeu, care te-a creat, în al doilea rând, pe aproapele tău ca pe tine însuți și orice nu vrei să ți se întâmple, să nu faci aproapelui tău. Aceasta este învățătura acestor cuvinte: Binecuvântați pe cei ce vă blestemă și rugați-vă pentru vrăjmașii voștri și rugați-vă și pentru cei ce vă prigonesc. Căci ce merit aveți, dacă iubiți pe cei ce vă iubesc? Nu fac oare și păgânii la fel? Ci iubiți pe cei ce vă urăsc și nu veți avea vrăjmaș. Feriți-vă de poftele firii pământești și lumești. Dacă te lovește cineva peste obrazul drept, întoarce-i și pe celălalt și vei fi desăvârșit. Dacă te toarnă cineva o milă, mergi cu el două. Dacă îți ia cineva haina, dă-i și tunica. Dacă îți ia cineva ce este al tău, să nu-l ceri înapoi, căci nu poți face una ca asta. „Dă-i oricui îți cere, și nu-i cere înapoi, căci Tatăl voiește ca toate darurile Lui să i se dea. Fericit este cel ce dă după poruncă, căci este fără prihană. Vai de cel ce primește! Căci, dacă cineva are nevoie, va fi fără prihană; dar dacă nu are

nevoie, va da socoteală pentru ce și pentru ce a luat; și fiind închis, va fi ispitit pentru ceea ce a făcut și nu va ieși până nu va plăti și ultimul ban.” Dar despre aceasta se mai spune: „Lăsați milostenia voastră să transpire în mâinile voastre, până când știți cui să dați.”

Trăind după Evanghelie

Porunci : Să nu ucizi, să nu comiți adulter, să nu amăgești copiii, să nu fii desfrânat, să nu furi, să nu practici vrăji, să nu otrăvești, să nu ucizi copilul încă din copilărie și să nu ucizi pe cel născut deja, să nu poftești averea aproapelui tău. Să nu juri, să nu mărturisești strâmb, să nu clevești, să nu ții pică. Să nu fii cu sufletul împărătesc sau cu limba dublă, căci limba dublă este cursa morții. Cuvântul vostru să nu fie mincinos și deșert, ci plin de faptă. Să nu fiți lacomi de poftă, nici tâlhari, nici ipocriți, nici răuvoitori, nici aroganți, să nu primiți planuri rele împotriva aproapelui vostru. Să nu urăști pe nimeni, ci să-i mustri pe unii, să te rogi pentru alții și să-i iubești mai mult decât sufletul tău.

Ce trebuie evitat

Copilul meu! Fugi de orice rău și de orice lucru asemenea lui. Nu te mânia, căci mânia duce la crimă; nici gelozia, nici certăreala, nici mânia iute, căci din toate acestea se nasc crimele. Copilul meu! Nu fi un om pofticios, căci pofta duce la curvie; nici cel care vorbește cu rușine, nici cel care se uită cu rușine, căci din toate acestea se aprinde pofta adulterului. Copilul meu! Nu fi ghicitor, căci aceasta duce la idolatrie; nici vrăjitor, nici astrolog, nici magician, nu vrea să te uiți la acestea, căci din toate acestea se naște idolatria.

Copilul meu! Nu fi mincinos, căci minciuna duce la furt; nici iubitor de argint, nici vanitos, căci din toate acestea se nasc furturile. Copilul meu! Nu cârti, căci cârtirea duce la hulă; nici încăpățânare, nici gând rău, căci din toate acestea se nasc hulele. Ci fii blând, căci cei blânzi vor moșteni pământul. Fii îndelung răbdător, milostiv, blând, smerit, bun și mereu cutremurând de cuvintele pe care le-ai auzit. Nu te înălța și nu îngădui în sufletul tău obrazniciei. Nu lăsa sufletul tău să se lipească de cei mândri, ci însoțește-te cu cei drepți și smeriți. Acceptă împrejurările grele care ți se abat ca pe o binecuvântare, știind că fără Dumnezeu nimic nu se întâmplă.

Calea vieții

„Copilul meu, adu-ți aminte de Cel ce-ți vestește Cuvântul lui Dumnezeu zi și noapte și cinstește-L ca Domnul. Căci unde este propovăduit Domnul, acolo este și Domnul. Căutați în fiecare zi părtășie cu sfinții, ca să vă odihniți în cuvintele lor. Nu faceți dezbinări, ci împăcați cu cei ce se ceartă; judecați cu dreptate și nu

fiți părtinitori când mustrați greșelile. Nu fiți împotrivă, fie că este așa, fie că nu. Nu întinde mâna ca să primești, nici nu o strânge ca să dai. Dacă ai din munca mâinilor tale, dă răscumpărare pentru păcatele tale. Nu ezita să dai; și când dai, nu cârti, căci știi cine este cel bun răsplătitor. Nu te îndepărta de cel nevoiaș, ci împarte totul cu fratele tău și nu spune că este al tău. Căci dacă ești părtaș la ceea ce este nestricăcios, cu cât mai mult la ceea ce este stricăcios! Nu-ți lua mâna de la fiul tău sau de la fiica ta, ci învață-i din tinerețea lor frica de Dumnezeu." Nu porunci, cu mânie, robului sau robei tale, care se încred în același Dumnezeu, ca să nu înceteze niciodată de frica lui Dumnezeu, care este peste amândoi. Căci El a venit să cheme nu judecând după înfățișare, ci pe cei pe care i-a pregătit Duhul. Dar voi, robilor, fiți supuși stăpânilor voștri ca după chipul lui Dumnezeu, în cuget și în frică. Urați orice fățărnicie și tot ce este neplăcut Domnului. Nu părăsiți poruncile Domnului, ci păziți ce ați primit, fără să adăugați, nici să scoateți. Mărturisiți-vă păcatele în biserică și nu vă apropiați de rugăciune cu cuget viclean. Această cale este calea vieții.

Calea morții

Calea morții este aceasta. Înainte de toate, este rea și plină de blesteme. Pe această cale sunt crimele, adulterul, poftele, curvia, furtul, idolatria, vrăjitoria, otrăvirea, jafurile, mărturiile mincinoase, ipocrizia, duplicitatea, înșelăciunea, aroganța, răutatea, arbitrariul, lăcomia, limbajul murdar, invidia, insolența, aroganța, deșertăciunea. Pe această cale sunt prigonitorii binelui, urătorii adevărului, iubitorii minciunii, care nu cunosc răsplata dreptății, care nu sunt atașați de bine, nici de judecata dreaptă, care nu sunt atenți la bine, ci la rău, de la care blândețea și răbdarea sunt departe, iubitorii deșertăciunii, care urmăresc răsplata, care nu au milă de săraci, care nu trudesc pentru cei obosit, care nu-L cunosc pe Creatorul lor, ucigașii de copii, distrugătorii creației lui Dumnezeu, care se leapădă de cei nevoiași, care împovărează pe cei asupriți, apărătorii bogaților, judecătorii fără de lege ai săracilor, păcătoșii în toate. Depărtați-vă, copii, de toți aceștia.

Fii vigilent asupra ta

Luați seama să nu vă abată nimeni de la această cale a învățăturii, fiindcă un astfel de om vă învață în afara lui Dumnezeu. Căci dacă puteți purta tot jugul Domnului, veți fi desăvârșiți; dar dacă nu puteți, faceți ce puteți. Cât despre mâncare, purtați ce puteți, dar feriți-vă cu desăvârșire de lucrurile jertfite idolilor, căci aceasta este o slujbă adusă zeilor morți.

Botezul prin apă

Cât despre botez, botezați astfel: după ce ați învățat mai întâi toate cele de mai sus, botezați în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh în apă vie. Dacă nu este apă vie, botezați în altă apă, iar dacă nu puteți în apă rece, (botezați) în apă caldă. Dacă nu este nici una, nici alta, atunci turnați apă pe cap de trei ori în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Și înainte de botez, să postească cel ce botează și cel botezat, și, dacă pot, și alții, și să porunciască celor botezați să postească cu una sau două zile înainte.

Rugăciunea și postul

Postul vostru să nu fie ca fățarnicii, căci ei postesc a doua și a cincea zi a săptămânii; dar voi postiți a patra și a șasea. Și nu vă rugați ca fățarnicii, ci, așa cum a poruncit Domnul în Evanghelia Sa, așa rugați-vă: „Tatăl nostru, care ești în ceruri, sfințească-se numele Tău. Vie Împărăția Ta. Facă-se voia Ta, precum în cer, așa și pe pământ. Pâinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi. Și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri. Și nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăvește pe noi de cel rău, căci a Ta este puterea și slava în veci.” Rugați-vă astfel de trei ori pe zi.

Comuniune

Cât despre **Euharistie** , sărbătoriți-o astfel. Mai întâi, despre pahar: Îți mulțumim, Părintele nostru, pentru sfânta viță a lui David, robului Tău, pe care ne-ai descoperit-o prin Isus, robul Tău. Ție să fie slava în veci. Și despre pâinea frântă: Îți mulțumim, Părintele nostru, pentru viața și cunoștința pe care ne-ai descoperit-o prin Isus, robul Tău. Ție să fie slava în veci. După cum această pâine frântă a fost risipită pe munți și, adunată, a devenit una, tot așa să fie adunată Biserica Ta de la marginile pământului în Împărăția Ta, căci a Ta este slava și puterea prin Isus Hristos în veci. Și nimeni să nu mănânce sau să bea din Euharistia Ta, afară de cei botezați în numele Domnului, căci despre aceasta a zis Domnul: Nu dați ce este sfânt câinilor.

Și după ce ați terminat (de mâncat), mulțumiți astfel: Îți mulțumim, Părinte Sfinte, pentru numele Tău cel sfânt, pe care l-ai sădit în inimile noastre și pentru cunoașterea, credința și nemurirea pe care ni le-ai descoperit prin Isus, Robul Tău. Ție fie slava în veci! Tu, Doamne Atotputernicul, ai creat toate lucrurile pentru numele Tău și ai dat oamenilor mâncare și băutură spre bucurie, ca să-Ți mulțumească și ne-ai dat nouă hrană și băutură spirituală și viață veșnică prin Robul Tău. Mai presus de toate, Îți mulțumim pentru că ești atotputernic. Ție fie slava în veci! Pomenește-Ți Biserica Ta, Doamne, ca s-o izbăvești de orice rău și s-o desăvârșești în dragostea Ta și s-o aduni din cele patru vânturi, sfințită în Împărăția Ta, pe care ai pregătit-o ei, căci a Ta este puterea și slava în veci. Să vină harul și să treacă lumea aceasta. Osana Dumnezeului lui David! Dacă este

cineva sfânt, să se apropie; dacă nu este cineva sfânt, să se pocăiască. Maranatha [Doamne, vino]. Amin. Lăsați-i pe profeți să celebreze Euharistia cum vor ei.

Feriți-vă de învățătorii falși

Dacă vine cineva și vă **învață** toate aceste lucruri care s-au spus mai înainte, primiți-l. Dar dacă învățătorul însuși, abătându-se de la voi, vă învață o altă învățătură, spre a vă strica slujba, nu-l ascultați. Ci, primiți-l ca Domn, spre sporirea dreptății și a cunoașterii Domnului. Cât despre apostoli și proroci, faceți același lucru, după porunca Evangheliei. Fiecare apostol care vine la voi să fie primit ca Domn. Să nu rămână mai mult de o zi; iar dacă este nevoie, încă una; iar dacă stă trei zile, este un proroc mincinos. Și când un apostol pleacă, să nu ia decât pâine, cât îi trebuie, până când va găsi un loc de odihnă; iar dacă cere bani, este un proroc mincinos. Și nu-l judecați pe orice proroc care vorbește în Duh, căci orice păcat va fi iertat, dar păcatul acesta nu va fi iertat.

Însă nu oricine vorbește în Duhul este prooroc, ci cel ce păzește căile Domnului. De aceea, un prooroc mincinos și un prooroc (adevărat) pot fi cunoscuți după căile lor (de viață). Și niciun prooroc, care rânduiește o masă în Duhul, nu se împărtășește din ea, decât dacă este un prooroc mincinos. Un prooroc mincinos este orice „prooroc" care învață adevărul, dar nu face el însuși ceea ce învață. Dar orice prooroc, recunoscut a fi adevărat, care intră în sacramentul secular al Bisericii, dar nu învață să facă ceea ce face el însuși, nu trebuie să fie judecat de voi, căci Dumnezeu este Cel ce-l judecă, căci așa au făcut și proorocii din vechime. Dar dacă zice cineva în Duhul: „Dați-mi bani sau altceva", nu-l veți asculta. Dar dacă rânduiește milostenie altora care n-au nimic, nimeni să nu-l judece.

Predicatori itineranți

Oricine vine în numele Domnului să fie primit cu brațele deschise. După ce l-ați pus la încercare, veți ști (ce să faceți), căci veți înțelege binele și răul. Dacă vine un străin, ajutați-l pe cât puteți, dar să nu stea la voi mai mult de două sau trei zile, și numai dacă este nevoie. Dar dacă vrea să stea la voi, atunci dacă este meșteșugar, să lucreze și să mănânce. Dar dacă nu știe vreun meșteșug, atunci voi, după cum doriți, aveți grijă (de el), ca să nu trăiască creștinul printre voi degeaba. Dar dacă nu vrea să se comporte așa, atunci este un vânzător de Hristos. Feriți-vă de astfel de oameni!

Dar orice prooroc adevărat, care voiește să locuiască printre voi, este vrednic de hrana lui. Tot așa, un învățător adevărat, ca un lucrător, este vrednic de hrana lui. Așadar, luați orice pârgă din teasc și din arie, din boi și din oi și dați-o

proorocilor, căci ei sunt marii voștri preoți. Dar dacă nu aveți prooroc, dați săracilor. Dacă pregătiți mâncare, luați și dați-o după poruncă. Tot așa, când deschideți un vas cu vin sau cu untdelemn, luați și dați-l proorocilor. Și din argint, din haine și din toate averile, puneți deoparte cât doriți și dați după poruncă.

Duminică după-amiază

În ziua Domnului, adunați-vă împreună, frângeți pâinea și mulțumiți, mărturisindu-vă mai întâi păcatele, pentru ca jertfa voastră să fie curată. Dar nimeni care are ceartă cu prietenul său să nu vină la voi până nu se vor împăca, ca să nu se pângărească jertfa voastră. Căci despre ea a zis Domnul: „În orice loc și în orice vreme Îmi vor aduce o jertfă curată; căci Eu sunt un Împărat mare, zice Domnul, și Numele Meu este minunat printre neamuri.”

Slujitori ai Domnului

Rânduiți-vă **episcopi și diaconi** vrednici de Domnul, oameni blânzi și nu lacomi de poftă, adevărați și dovediți, căci și ei împlinesc pentru voi slujba de proroci și învățători. De aceea, nu-i disprețuiți, căci ei sunt cei de cinste ai voștri, la fel ca prorocii și apostolii. Citiți-vă unii pe alții, nu cu mânie, ci cu pace, cum ați făcut în Evanghelie, și cu oricine se pocăiește de altul, nimeni să nu-i vorbească și nimeni să nu-l asculte până nu se pocăiește. Și rugăciunea voastră, milostenia și toate faptele bune, în general, faceți așa cum ați făcut în Evanghelia Domnului nostru.

Așteptând venirea Domnului

Fiți vegheatori în privința vieții voastre; să nu se stingă candelele voastre, nici să nu vi se încingă coapsele; ci fiți gata, căci nu știți ceasul în care vine Domnul vostru. Adunați-vă adesea și căutați cele de trebuință pentru sufletele voastre; căci tot timpul credinței voastre nu vă va folosi la nimic, dacă nu veți fi desăvârșiți în ceasul de apoi. Căci în zilele din urmă se vor înmulți prorocii mincinoși și ucigașii, oile se vor preface în lupi și dragostea se va preface în ură. Căci când se va înmulți fărădelegea, oamenii se vor urî unii pe alții și se vor prigoni unii pe alții; și atunci se va arăta amăgitorul [Antihrist], ca și cum ar fi Fiul lui Dumnezeu, va face semne și minuni, și pământul va fi dat în mâna lui; și va face nelegiuiri cum n-au mai fost de la începutul lumii. Atunci creația oamenilor va merge în focul încercării și mulți se vor poticni și vor pieri, dar cei ce stau tari în credința lor vor fi mântuiți de blestemul ei. Și atunci se va arăta semnul adevărului: mai întâi, semnul deschiderii cerului, apoi semnul sunetului trâmbiței și al treilea, învierea morților. Dar nu toate împreună, ci așa cum se spune: Domnul va veni și toți sfinții împreună cu El. Atunci lumea va vedea pe Domnul venind pe norii cerului.